

OPĆINA DOMALJEVAC-ŠAMAC

Posavskih branitelja 148, 76 233 Domaljevac, tel: 031-716-600, fax: 716-604
e-mail: opicina.domaljevac@outlook.com

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Županija Posavska
OPĆINA DOMALJEVAC-ŠAMAC
Općinski načelnik

Broj: 01-11-878/23
Domaljevac, 29.06.2023. godine

Na osnovu članaka 16., 17., i 18. Zakona o proračunima u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), te članka 37. Statuta općine Domaljevac-Šamac („Službeno glasilo općine Domaljevac-Šamac“ br. 3/9 i 1/10) načelnik općine Domaljevac-Šamac donosi

O D L U K U O USVAJANJU DOKUMENTA OKVIRNOG PRORAČUNA OPĆINE DOMALJEVAC-ŠAMAC ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026. GODINE

Članak 1.

Usvaja se Dokument okvirnog proračuna općine Domaljevac-Šamac za razdoblje 2024. – 2026. godine.

Članak 2.

Dokument okvirnog proračuna općine Domaljevac-Šamac za razdoblje 2024. – 2026. godine čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 3.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na web stranici općine Domaljevac-Šamac.

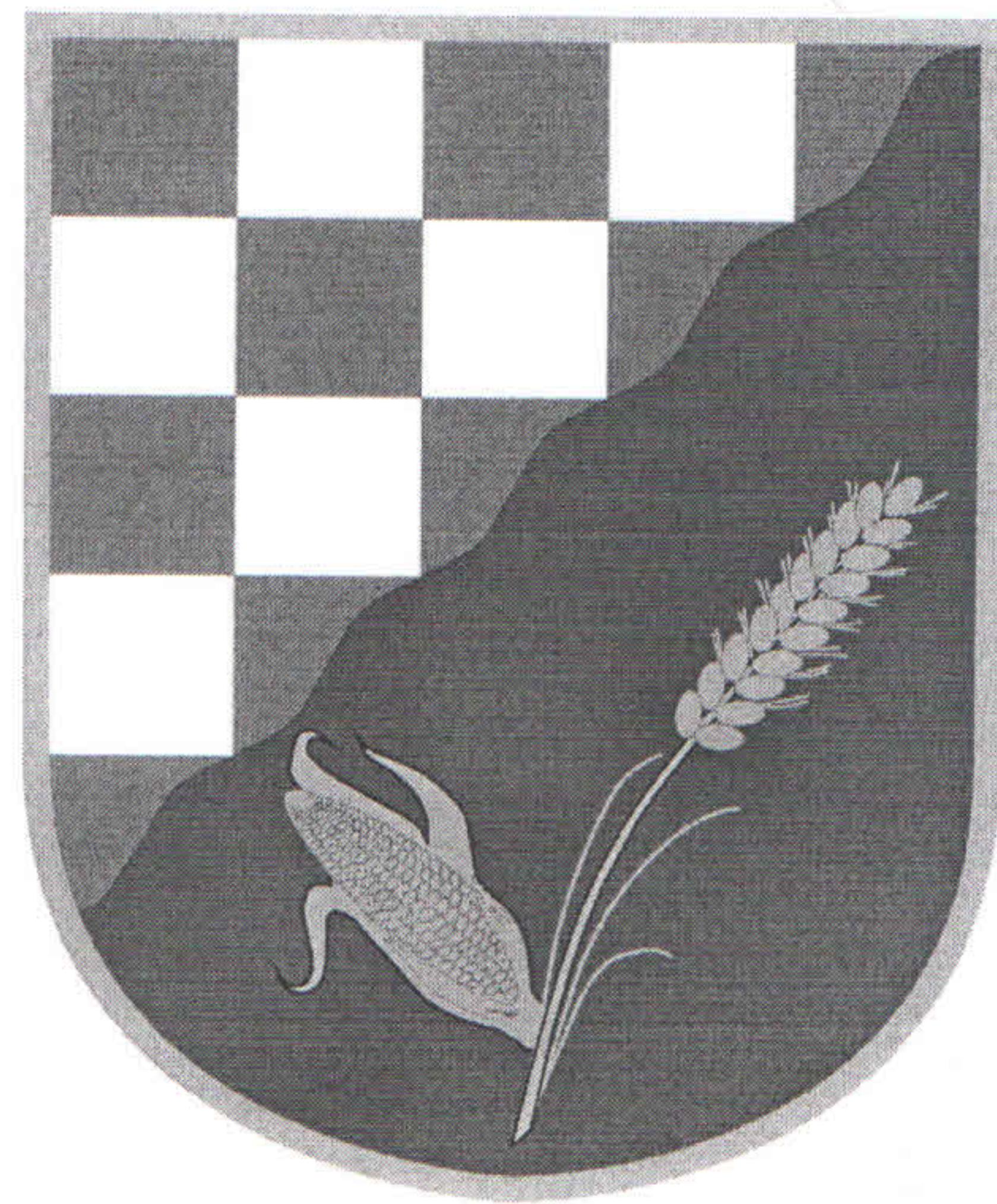
Dostaviti:

1. Općinsko vijeće
2. Služba za financije i gospodarstvo
3. a/a

Općinski načelnik

Stjepan Piljić, prof.

**DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA
OPĆINE DOMALJEVAC-ŠAMAC
ZA RAZDOBLJE
2024.-2026.**

Domaljevac, lipanj 2023. godine

SADRŽAJ

1. Uvod u dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2024.-2026. godina	2
2. Srednjoročna makroekonomska prognoza.....	3
2.1. Rizici ostvarenja projekcija	7
3. Srednjoročna fiskalna strategija	8
3.1. Neizravni porezi.....	8
3.2. Izravni porezi	9
3.3. Neporezni prihodi.....	10
3.4. Ostali prihodi	10
3.4. Ukupni prihodi i primici,	11
3.5. Rizici po projekcije prihoda.....	13
3.6. Rashodi i izdaci	13
4. Proračunski prioriteti za razdoblje 2024.-2026.	16

1. Uvod u dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2024.-2026. godina

Dokument okvirnog proračuna općine Domaljevac-Šamac za razdoblje 2024.-2026. godina (u dalnjem tekstu: DOP) je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isto razdoblje, pripremljen je sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19, 25a/22).

Postupak pripreme DOP-a počinje dostavljanjem Instrukcije broj 1 o načinu i elementima izrade DOP-a koja sadrži: osnovne ekonomske prepostavke i smjernice za pripremu DOP-a, tabele pregleda prioriteta proračunskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOP-a. Izrada DOP-a zasniva se na procjeni gospodarskog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja i prognozi prihoda i rashoda.

Služba za financije i gospodarstvo općine Domaljevac-Šamac dostavlja općinskom Načelniku prijedlog DOP-a na razmatranje te ima rok do 30. lipnja da ga usvoji te se nakon usvajanja od strane općinskog Načelnika DOP se dostavlja kao informacija Općinskom vijeću.

Ciljevi DOP-a su:

- definirati strateški okvir za srednjoročno planiranje proračuna,
- omogućiti povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa srednjoročnim prioritetima općine i time osigurati alokaciju resursa u skladu sa strateškim prioritetima,
- postaviti gornje granice resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji proračun, te identificirati ključna proračunska opredjeljenja koja direktno utječu na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u srednjoročnom razdoblju;
- postići bolje strateško planiranje i osigurati bolju povezanost prioritetnih politika na koje se raspoređuju proračunska sredstva.

DOP se svake godine priprema za period za slijedeće tri godine. Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2024.-2026. izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije osnovu za pripremu proračuna za narednu godinu.

Služba za financije i gospodarstvo općine Domaljevac-Šamac predlaže općinskom Načelniku usvajanje DOP-a za razdoblje 2024. - 2026. godine, kao temelj za pripremu, planiranje i izradu proračuna u narednom razdoblju.

2. Srednjoročna makroekonomска prognoza

Važna odrednica gospodarskog razvoja u Bosni i Hercegovini u razdoblju od 2023. do 2026. godine, osim unutarnje dinamike, bit će gospodarska kretanja u vanjskom okruženju, posebno u zemljama EU27. Unatoč stabilizaciji epidemioloških uvjeta povezanih s globalnom pandemijom Covid-19 već početkom 2022. godine, došlo je do dodatne složenosti međunarodnih političkih i gospodarskih prilika vezanih uz događaje u Ukrajini. Negativne ekonomske posljedice ovih kretanja na svjetsko gospodarstvo već su vidljive i očituju se kroz trgovinske, financijske i cjenovne šokove koji će utjecati i na Bosnu i Hercegovinu. Vanjsko okruženje (EU i zemlje regije) ima velik utjecaj na gospodarska kretanja u Bosni i Hercegovini, prema izvješćima međunarodnih institucija kao što su MMF, Svjetska banka i Europska komisija. GU ECFIN, u skladu s najnovijim gospodarskim kretanjima u svijetu, znatno je revidirao projekcije gospodarskog rasta za zemlje EU-a. S obzirom na važnost vanjske dinamike za gospodarski rast u Bosni i Hercegovini, najnovija kretanja će imati odlučujuću ulogu u izgledima gospodarskog rasta u zemlji u narednom razdoblju. Tijekom programskog razdoblja 2023.-2026. institucionalni kapacitet zemlje bit će važan čimbenik gospodarskog rasta u zemlji. Daljnja složenost vanjske i unutarnje dinamike imala bi vrlo negativne posljedice za bosanskohercegovačko gospodarstvo i smanjila njegov potencijalni rast.

Međutim, i pored navedenih negativnih utjecaja u Bosni i Hercegovini je tokom 2022. godine ostvaren značajan ekonomski rast od 3,7%

DEP-ove projekcije makroekonomskih pokazatelja zasnivaju se na Zimskim projekcijama Evropske komisije iz veljače 2023. godine. Također se pozivaju na posljednje objave referentnih međunarodnih institucija u svijetu kao što su Međunarodni Monetarni Fond i Svjetska Banka, te istiću da pored eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji predstavljaju i institucionalni kapaciteti zemlje u provedbi strukturalnih reformi.

DEP (Direkcije za ekonomsko planiranje) je u ožujku 2023. godine objavio slijedeće makroekonomске pokazatelje za period 2023-2026 godine.

Pod pretpostavkom materijalizacije navedenih okolnosti prema projekcijama DEP-a u razdoblju 2023. - 2026. godina u Bosni i Hercegovini se očekuje snažniji ekonomski oporavak s prosječnom stopom ekonomskog rasta preko 2,5 % na godišnjoj razini (2023- 2,0 %, 2024- 2,7 % i 2025- 3,0% i 2026-3,3%). Odabrani makroekonomski pokazatelji BiH (rast nominalnog i realnog BDP-a) za naredno srednjoročno razdoblje nalaze se u sljedećoj tablici.

Makroekonomski pokazatelji za period 2021-2026

Indikator	Službeni podaci	Projekcije				
		2021	2022	2023	2024	2025
Nominalni BDP u mil KM	39.921	44.590	47.438	49.926	52.705	55.666
Nominalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	104,7	107,7	104,3	102,5	102,5	102,3
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	38.136	41.407	45.462	48.696	51.425	54.435
Realni rast u %	7,6	3,7	2	2,7	3	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	2	14	6,1	3,1	2,2	1,9
Potrošnja u mil KM	34.342	39.561	41.638	43.127	44.687	46.206
Realni rast u %	4,3	3,3	1,2	1,2	1,3	1,2
Vladina potrošnja u mil KM	7.536	8.402	8.822	9.114	9.387	9.669
Realni rast u %	3,1	2,8	1,2	0,8	0,5	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	26.806	31.159	32.815	34.013	35.300	36.537
Realni rast u %	4,6	3,4	1,3	1,3	1,6	1,3
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	8.367	9.431	9.991	10.539	11.345	12.232
Realni rast u %	4,8	5,3	4	3,6	5,7	6,3
Vladine investicije u mil KM	1.193	1.431	1.512	1.678	1.846	2.030
Realni rast u %	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	7.174	8.000	8.480	8.861	9.499	10.202
Realni rast u %	14,9	3,7	4,1	2,9	5,5	6
Uvoz u mil KM	21.084	27.940	29.630	31.743	34.023	36.905
Nominalni rast u %	26,7	32,5	6,1	7,1	7,2	8,5
Realni rast u %	20,5	18,8	4,7	5,7	5,7	5,9
Izvoz u mil KM	16.485	21.455	23.462	25.866	28.602	31.840
Nominalni rast u %	38,9	30,2	9,4	10,2	10,6	11,3
Realni rast u %	24,6	22,2	6,6	8,3	8,5	8,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	21,1	21,5	22,5	23,3	24,1
Bilanca tekućeg računa u mil KM	-923	-2.045	-1.754	-1.442	-1.178	-1.090
Rast u %	-17,2	121,8	-16,1	-17,8	-18,3	-7,5
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-2,4	-4,7	-3,7	-2,9	-2,2	-2

IZVOR: DEP - ožujak 2023. godine

Predviđa se da će ključni pokretač gospodarskog rasta u tom razdoblju biti domaća potražnja, koja će se povećati kroz rast privatne potrošnje i ulaganja. Povećanje ukupne gospodarske aktivnosti, posebno industrijske proizvodnje i građevinskih radova, uz porast zaposlenosti i prihoda od izvoza, trebalo bi rezultirati većim raspoloživim dohotkom građana i povećanjem privatne potrošnje, koja će biti ključna za gospodarski rast. Prognozira se da će prosječna stopa rasta privatne potrošnje u razdoblju od 2024. do 2026. iznositi 1,4 %. S obzirom na visoku razinu javne potrošnje u BDP-u Bosne i Hercegovine, očekuje se postupna stabilizacija javnih

financija putem smanjenja javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje.

Tako se u razdoblju 2024.- 2026. godina očekuje ujednačen rast javne potrošnje od oko 0,5%-0,8% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog razdoblja projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u BDP-u bi se djelomično smanjio na oko 18% na kraju 2024. godine.

U ovom vremenskom razdoblju očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicijske potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast, a time i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a.

U razdoblju 2024-2026. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5,2% (2024: 3,6%, 2025: 5,7%, 2026: 6,3%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 80% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu europskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese moglo povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investicijska ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za poticanje ekonomskog rasta u srednjem roku.

Projekti u okviru izgradnje cestovne infrastrukture i energetski projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 7,5%, za period 2024. do 2026. godina. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru udio javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na približno 3,5% BDP-a. Stabilno eksterno okruženje uz unaprjeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduvjet poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uvjetom materijalizacije navedenih eksternih pretpostavki u razdoblju 2024-2026. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati prosječni godišnji rast izvoza od 8,3% pri čemu bi projicirani rast roba i usluga bio prilično ujednačen. Tako bi tokom ovog razdoblja zahvaljujući ovom

izvoznom rastu udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 55% na kraju 2025. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom razdoblju trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 5,8%. Tokom ovog razdoblja očekuje se prilično izbalansiran rast uvoza roba i rast uvoza usluga. Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 65% BDP-a na kraju 2025. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postupnom stabilizacijom vanjskotrgovinske bilance, odnosno blago pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2026. godinom trebala iznositi oko 85%.

Kada govorimo samo o Federaciji BiH, projekcije indikatora za naredni srednjoročno razdoblje su napravljene na osnovu projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH iz ožujka 2023. godine i projekcija relevantnih međunarodnih institucija (MMF-a i Svjetske banke iz aprila, Europske komisije iz februara 2023. god.). Prosječna godišnja inflacija u Federaciji BiH iznosila je 14,9%. Obzirom da je inflacija uvoznog karaktera, te da snažno ovisi o dalnjem razvoju situacije vezane za energetsku krizu, daljnje kretanje inflacije biti će određeno vanjskim faktorima i u znatnoj mjeri utjecati će na domaća ekomska zbivanja. Povoljniji globalni trend ekonomskih kretanja u svijetu pozitivno bi se odrazio na tok ekonomskih kretanja u našoj zemlji i zbog tradicionalno jakog priljeva sredstava od transfera iz inostranstva. Povoljnija ekomska situacija u svijetu dodatno bi osnažila dozname iz inozemstva i jaču potrošnju dijaspora tokom boravka u domovini te bi na taj način utjecala na ekonomiju BiH, a samim tim i Federacije BiH. Kako je gospodarstvo BiH i Federacije BiH oslonjena na privatnu potrošnju kao glavnu značajku rasta (manjim dijelom na investicije), analiza posljednjih statističkih podataka tržišta rada u segmentu plaća ukazuje da bi efekti ove komponente na realni rast BDP-a Federacije BiH mogli imati nešto manji značaj u odnosu na prethodne godine.

Značajan rascjep između nominalnih i realnih stopa rasta neto plaća zabilježen je u 2022. godini. Kako pojava ovog jaza nije pozitivan pokazatelj standarda građana, ukoliko bi došlo do produbljivanja istog, negativan odraz na privatnu potrošnju realno je očekivan. No, kako je cilj tokom nastupajućeg razdoblja ograničiti rast javne potrošnje putem fiskalne konsolidacije, uz smanjenje javnih rashoda i povećanje javnih prihoda, preusmjeravanjem sredstava na investicijsku potrošnju moglo bi promijeniti strukturu rasta budućeg BDP-a. U tom slučaju investicije bi uz unapređenje poslovnog ambijenta mogle ostvariti značajan rast, a samim tim i veći doprinos očekivanom rastu BDP-a. U srednjoročnom razdoblju očekuje se da će javne investicije igrati značajniju ulogu u poticanju ekonomskog rasta. Izgradnja putne infrastrukture

te energetski projekti u srednjoročnom vremenskom razdoblju znatno bi trebali povećati udio javnih investicija u strukturi BDP – a. Imajući u vidu navedeno realna stopa projiciranog rasta Federacije BiH u 2023. godini iznosiće 2,3%, a za period 2024. – 2026. godina, prosječna stopa realnog rasta procjenjuje se na 3,3%.

2.1. Rizici ostvarenja projekcija

Glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija vezani su uz (ne)ostvarivanje prepostavki iz vanjskog sektora vezano uz ekonomski rast u okruženju, kretanje svjetskih cijena, vremenske prilike i sl.

Rizici za ostvarenje navedenih projekcija se mogu klasificirati u 2 grupe:

- Vanjske rizike
- Unutrašnje rizike.

Trenutno, vanjski rizici su izraženiji i predstavljaju veći izazov za ostvarenje projekcija gospodarskog rasta u usporedbi s unutarnjim rizicima. Nakon stabilizacije epidemiološke situacije povezane s Covidom-19, početkom 2022. godine došlo je do eskalacije sukoba između Ukrajine i Rusije, što će negativno utjecati na globalno gospodarstvo, uključujući i Bosnu i Hercegovinu. Daljnja eskalacija ukrajinske krize i jačanje inflacije na globalnoj i domaćoj razini sigurno će imati negativan utjecaj na potrošnju, investicije, vanjsku trgovinu i projekcije gospodarskog rasta u osnovnom scenariju. S druge strane, unutarnji izazovi i rizici u Bosni i Hercegovini također predstavljaju prijetnju ostvarenju tih projekcija. Sporost u donošenju odluka i provođenju gospodarskih reformi u zemlji predstavlja unutarnji rizik. Moguća kašnjenja u provedbi strukturalnih reformi mogla bi negativno utjecati na ukupni gospodarski rast. U srednjoročnom razdoblju, migracija stanovništva iz Bosne i Hercegovine, posebno mladih, obrazovanih i kvalificiranih stručnjaka, predstavlja rizik koji može rezultirati smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a nego što je predviđeno.

3. Srednjoročna fiskalna strategija

Fiskalna politika, usklađena je sa mjerama Reformske agende, u 2023. godini i narednom srednjoročnom razdoblju fokusirana je na podršci makroekonomskom rastu, u cilju povećanja fiskalnog prostora politikama koje promoviraju dugoročni rast i suzbijaju sivu ekonomiju. Ključne aktivnosti prvenstveno podrazumijevaju djelovanje u pravcu stvaranja povoljnog i stabilnog poslovnog okruženja, atraktivnog za povećan priljev i domaćih i stranih investicija, kao glavnog generatora prognoziranog srednjoročnog makroekonomskog rasta. Provedbu planiranih aktivnosti i dalje prati nastavak reformi u cilju kreiranja stabilnog poreznog sistema i približavanja istog standardima Evropske unije.

3.1. Neizravni porezi

Projekcije prihoda od neizravnih poreza zasnovane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje (OMA UNO) u travnju 2023. godine. Nadalje, temeljem srednjoročnih prognoza kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u razdoblju 2023.-2026. godina.

Pojedinačna alokacija prihoda od neizravnih poreza za županije/kantone i općine/gradove za 2023. godinu i srednjoročno razdoblje urađena je prema koeficijentima raspodjele iz Upute o određivanju učešća županija, jedinica lokalne samouprave i nadležnih županijskih ustanova za ceste u prihodima od neizravnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2023. godinu (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 99/22).

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
1. Prihodi od neizravnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa	39.604.267	43.667.553	48.416.512	52.369.861
1.1. Domaljevac - Šamac	504.314	547.524	597.645	646.444

Prema revidiranim projekcijama prihoda iz svibnja 2023. godine, u odnosu na prethodne projekcije iz listopada 2022. godine, po kojima je rađen plan Proračuna općine Domaljevac-Šamac za 2023. godinu, prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju općini će biti manji od prethodno planiranih za 2,15% ili za nešto manje od 11.053 KM, te će iznositi 504.314 KM. Prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju upraviteljima cesta će u 2023. godini također biti manji od trenutno planiranog za 1,53% odnosno za 19.750 KM.

U razdoblju 2024.-2026. godina projekcije prihoda od neizravnih poreza s Jedinstvenog računa koji pripadaju općini Domaljevac-Šamac rastu za 7,9%, 8,39%, i 7,55% respektivno, odnosno projiciraju se iznosi od 547.524 KM u 2024. godini, 597.645 KM u 2025. godini, te 646.444 KM u 2026. godini.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
1.Upravitelji za ceste	2.189.621	2.345.694	2.526.421	2.705.107
1.1. Prihodi od neizravnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa	1.652.093	1.793.645	1.957.835	2.117.698
1.2. Prihodi od namjenske cestarine za finansiranje autocesta i cesta	537.528	552.048	568.586	587.409

Očekivana naplata prihoda od neizravnih poreza za upravitelje cesta Županije Posavske u 2024. godini će se povećati za 5,49% u odnosu na važeći plan za 2023. godinu, i iznosit će ukupno 2.345.693 KM. Sukladno županijskim propisima ovi prihodi se dijele na sljedeći način: županiji pripada iznos od 58% a općinama 42%, od koji općini Domaljevac-Šamac pripada iznos od 10%. Što znači da će prihodi općine Domaljevac-Šamac u 2023. godini iznositi 91.964 KM, u 2024. godini iznositi 98.519 . U razdoblju 2025.-2026. godina predviđa se daljnji rast ovih prihoda i to za 7,70% i 7,07% respektivno, što za općinski Proračun znači 106.109 KM u 2025. godini i 113.614 KM u 2026. godini.

3.2. Izravni porezi

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
1. Porez na dohodak	7.947.382	9.234.389	10.714.885	12.472.778
1.1. Županijski proračun	5.208.714	6.052.218	7.022.536	8.174.658
1.2. Općinski/gradski proračun	2.738.668	3.182.170	3.692.349	4.298.119

Prateći pozitivna očekivanja vezana za tržište rada u Federaciji Bosne i Hercegovine, očekuje se, također, i stabilan rast prihoda od poreza na dohodak sa stopama rasta od 16,19%, 16% i 16,40 % u razdoblju 2024.-2026. godina.

Analizom ostvarenih i raspoređenih prihoda od poreza na dohodak općine Domaljevac-Šamac na godišnjoj razini u razdoblju 2020.-2022. godine uočeno je da su se isti kretali u slijedećim rasponima:

-Općina Domaljevac-Šamac: 6,16%-6,81% - prosjek posljednje tri godine 6,39%

Za Proračun općine Domaljevac-Šamac to znači očekivanu realizaciju u iznosima od 175.000 KM u 2023. godini, 203.340 KM u 2024. godini, 235.941 KM u 2025. godini te 274.649 KM u 2026. godini.

3.3. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su jedini izvori prihoda kojima općina Domaljevac-Šamac izravno upravlja, te prikupljanje i praćenje naplate ovih prihoda treba staviti kao prioritet. Praćenje i prikupljanja ovih prihoda je redovita aktivnost Službe za financije i gospodarstvo.

Neporezni prihodi općine Domaljevac-Šamac su u 2022. godini iznosili 1.605.000. KM od kojih je najveća stavka bila prihod od terminala u iznosu 1.200.000. KM. Otvaranjem terminala u Svilaju kao i daljnje napredovanje izgradnje korica Vc, te mogućnosti dalnjih prekategorizacija carinskih prijelaza nezahvalno je prognozirati kolike će iznose prihodovati općina u narednom trogodišnjem razdoblju te bi prognoziranje sveli na čisto nagađanje.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
1. Prihodi od terminala	1.200.000.	1.200.000.	1.200.000.	1.200.000.

3.4. Ostali prihodi

Tekuće potpore se planiraju paralelno s donošenjem proračuna viših razina vlasti, od kojih se isti i ostvaraju. Zbog toga je otežano njihovo precizno definiranje. Olakšavajuća je okolnost da su ovi grantovi namjenskog karaktera te da njihovo ostvarenje nema utjecaja na preostali dio proračuna.

Kapitalne potpore se također planiraju paralelno s donošenjem proračuna viših razina vlasti, od kojih se isti i ostvaraju. Zbog toga je otežano njihovo precizno definiranje.

Kapitalni primici u vrijednosnom smislu, predstavljaju najmanju kategoriju prihodovne strane DOP-a za razdoblje 2024-2026. godina. Ovdje se mogu prepoznati primici od prodaje zemljišta za individualnu i poslovnu izgradnju kao i prodaja vozila.

3.4. Ukupni prihodi i primici

U ovom naslovu su izložene projekcije općinskih prihoda koje se očekuju za financiranje javne potrošnje u tijeku srednjoročnog razdoblja, a koje su najvećim dijelom određene prilikama i situacijama navedenim u prethodnom poglavljtu i koje su odraz ukupnih makroekonomskih kretanja u BiH kao i važećih fiskalnih propisa na nivou Federacije BiH.

Projekcije javnih prihoda za razdoblje 2024.-2026. godine usko su vezane za gospodarske aktivnosti, te utjecaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih ovisi razvoj. U Federaciji BiH javni prihodi po osnovu poreza, pristojbi, naknada doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriju Federacije BiH, a služe za financiranje funkcija Federacije, županija, jedinica lokalne samouprave i direkcija cesta i ostalih korisnika javnih prihoda.

U nastavku je dat konsolidirani pregled izvršenja prihoda u 2022. godini, plan za 2023. godinu, te projekcija raspoloživih prihoda za razdoblje 2024. – 2026. godine za općinu Domaljevac-Šamac.

EKONOMSKI KOD	O P I S	Ostvareno 2022.	Procjena 2023.	Projekcije		
				2024.	2025.	2026.
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI (I+II+III+IV+V)	3.823.543	3.621.500	3.706.383	3.796.695	3.891.707
710000	I – POREZNI PRIHODI	795.449	791.500	876.383	966.695	1.061.707
711000	Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	-	500	500	500	500
713000	Porez na plaću i radnu snagu	-	500	500	500	500
714000	Porez na imovinu	26.534	25.000	25.000	25.000	25.000
715000	Domaći porezi na dobra i usluge	52	500	500	500	500
716000	Porez na dohodak	141.416	155.738	203.340	235.941	274.649
717000	Prihodi od neizravnih poreza	627.447	608.762	646.043	703.754	760.058
719000	Ostali porezi	-	500	500	500	500
720000	II – NEPOREZNI PRIHODI	1.595.881	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine	1.263.757	1.265.000	1.265.000	1.265.000	1.265.000
	Prihodi od terminala	1.181.040	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
	Prihodi od zakupnina	82.671	64.500	64.500	64.500	64.500
	Prihodi od kamate	46	500	500	500	500
722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	332.124	335.000	335.000	335.000	335.000
	Općinske administrativne pristojbe	18.225	20.000	20.000	20.000	20.000
	Općinske komunalne pristojbe	13.536	15.000	15.000	15.000	15.000
	Općinske komunalne naknade	218.284	225.000	225.000	225.000	225.000
	Ostale općinske naknade	9.183	10.000	10.000	10.000	10.000
	Posebne naknade - katastar	17.591	18.000	18.000	18.000	18.000
	Cestovne naknade	27.416	25.000	25.000	25.000	25.000
	Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	18.396	15.000	15.000	15.000	15.000
	Neplanirane uplate - prihodi	9.520	7.000	7.000	7.000	7.000
730000	III – TEKUĆE POTPORE	477.812	505.000	505.000	505.000	505.000
740000	IV - KAPITALNE POTPORE	948.601	700.000	700.000	700.000	700.000
811000	V – KAPITALNI PRIMICI	5.800	25.000	25.000	25.000	25.000

3.5. Rizici po projekcije prihoda

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate makroekonomска оčekivanja u vezi s razvojem ključnih pokazatelja s kojima su značajno povezane. U cilju očuvanja fiskalne discipline, u osnovnom scenariju su uključeni učinci određenih visokih rizika na postizanje makroekonomskih prognoza. S obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno u pogledu ubrzanog rasta inflacije, moguće su znatne promjene u konačnim rezultatima makroekonomskih pretpostavki, uključujući projekcije javnih prihoda. Realizacija rizika prema osnovnom makroekonomskom scenariju može ozbiljno utjecati na očekivanu razinu prihoda. Također je važno uzeti u obzir da kategorija ostalih prihoda, iako ima manji udio u strukturi ukupnih prihoda, obuhvaća raznolik niz neporeznih prihoda koji su prilično varijabilni i nemaju stalni obrazac kretanja. Naglašavamo visoku razinu rizika za projicirane primljene tekuće transfere od drugih razina vlasti. To povećava rizik u projekcijama. S druge strane, provedba mjera za suzbijanje sive ekonomije može pružiti dodatne izvore prihoda koji bi poboljšali učinkovitost i ukupne prihode javnog sektora u odnosu na trenutno predviđene vrijednosti. Osim toga, na ostvarenje javnih prihoda značajno mogu utjecati: neplanirane promjene poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenata raspodjele prihoda od neizravnih poreza među subjektima u odnosu na trenutno procijenjene vrijednosti, promjene u planiranoj otplati vanjskog duga, promjene u raspodjeli prihoda od neizravnih poreza za institucije BiH, učinkovitost porezne uprave i pojava drugih događaja kao što su nove prirodne nepogode. Stoga je iznimno važno biti oprezan prilikom planiranja proračuna. Bilo kakav nepredviđeni događaj u srednjoročnom razdoblju može značajno utjecati na predviđene prihode, što će vjerojatno zahtijevati hitnu reviziju projekcija prihoda unutar redovnih rokova određenih proračunskim kalendarom.

3.6. Rashodi i izdatci

Rashodi i izdatci općine Domaljevac-Šamac za trogodišnji period bit će planirani za obavljanje osnovne djelatnosti sukladno zakonskim nadležnostima, kao i rashodi namijenjeni za ciljeve i projekte svih proračunskih korisnika. Treba voditi računa o projektima socijalnog i društvenog karaktera, koji su već godinama sastavni dio proračuna općine Domaljevac-Šamac. Značajna sredstava koja su planirana za kapitalne projekte osobito za izgradnju vodovodne mreže ima za

cilj snabdijevanje cijele općine pitkom vodom a samim time i poboljšanje cjelokupnog ozračja za život na području općine Domaljevac-Šamac.

Projekcije su sačinjene najvećim dijelom na osnovu povijesnih podataka, odnosno izvršenja pojedinih rashoda u prethodnom periodu. Svim proračunskim korisnicima dostavljena je Proračunska instrukcija broj 1, koja je trebala biti popunjena i dostavljena Službi za financije i gospodarstvo u navedenom roku. Neke od proračunskih instrukcija su dostavljene sa nepotpunim sadržajem koji nije iskoristiv za trogodišnje planiranje. Iz spomenutog razloga, a na osnovu gore navedenih makroekonomskih pokazatelja i drugih propisa koji reguliraju ovu materiju služba je pristupila izradi projekcije rashoda općine Domaljevac-Šamac za razdoblje 2024.- 2026. g.

EKONOMSKI KOD	O P I S	Ostvareno 2022.	Procjena 2023.	Projekcije		
				2024.	2025.	2026.
	UKUPNI RASHODI I IZDACI (I+II)	3.586.659	3.621.500	3.515.850	3.520.850	3.525.850
	I – RASHODI	2.566.512	2.771.500	2.815.850	2.820.850	2.825.850
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	941.852	1.010.000	1.065.000	1.065.000	1.065.000
612000	Doprinos poslodavca	84.990	91.000	95.850	95.850	95.850
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	450.683	435.000	435.000	440.000	445.000
613990	Naknade za korištenje terminala UINO	354.582	360.000	360.000	360.000	360.000
614000	Tekući grantovi	696.044	803.000	800.000	780.000	760.000
614000	Tekuća pričuva	28.330	30.000	30.000	30.000	30.000
615000	Kapitalni grantovi	10.031	42.500	30.000	30.000	30.000
	II – KAPITALNI IZDACI	1.020.147	850.000	700.000	700.000	700.000

Ekonomski kod 611000- Plaće i naknade troškova zaposlenih te ekonomski kod 612000-Doprinosi poslodavca kao šta im sam naziv kaže odnose na plaće i troškove zaposlenih kao i doprinose koje poslodavac mora platiti. Najveće povećanje u planu za naredne godine je eventualno minimalno povećanje plaće u skladu sa inflatornim kretanjima životnog standarda, no i pri tome treba voditi računa da se ne ugrozi poračun općine a i samim time i opstojnost.

Ekonomski kod 613000- Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge odnose se na sljedeće: putni troškove, izdatke za energiju, komunikaciju i komunalne usluge, nabavka materijala i sitnog inventara, izdaci za usluge prijevoza i goriva kao i za tekuće održavanje, troškove osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa i troškove za ugovorene i druge posebne usluge.

Ekonomski kod 613990 - Naknade za korištenje terminala – UINO, općina Domaljevac-Šamac je dužna od iznosa koji uprihodi na terminalu 30% iznosa odvojiti UINO.

Ekonomski kod 614000-Tekući transferi i drugi tekući rashodi se uglavnom financiraju iz proračuna općine Domaljevac-Šamac, a odnose se na sljedeće: transfere za sport, transfere za kulturne manifestacije i udruženja, transfere za mjesne zajednice, transfere za rad dječjeg vrtića i doma zdravlja, transfere za obilježavanje značajnih datuma, transfere usmjerene za unapređenje kvaliteta života građana, potpore za novorođenu djecu, potpore učenicima i studentima, transfer za prijevoz učenika, transfer za parlamentarne političke stranke, grantovi neprofitnim organizacijama i udrugama građana, subvencije JP „Vodokom Domaljevac“ d.o.o. Domaljevac, grant za poljoprivredu i za razvoj poduzetništva i obrta i ostali transferi.

Za tekuće transfere za period 2024 - 2026. godina je predviđeno da će imati blagi porast za svaku narednu godinu.

Ekonomski kod 615000 - Kapitalni grantovi je planiran za uređenja, opremanja i izgradnje objekata na prostoru naše općine.

Ekonomski kod 821200- Kapitalni izdaci odnosi se na daljnju izgradnju vodovodne mreže, nabavku opreme, ulaganje u izradu prostorno planske dokumentacije, rekonstrukciji cesta i ostalo.

4. Proračunski prioriteti za razdoblje 2024.-2026.

Proračun je primarni instrument za izradu politika općinskog načelnika. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi načelnika općine za općinu provode u usluge, programe, aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomске potrebe njenih građana. Općina Domaljevac-Šamac kao jedinica lokalne samouprave, kao i druge razine vlasti, suočava se s dilemom zahtjeva za sredstva za programe i usluge koja nadmašuju razinu njenih raspoloživih sredstava. Suočeni sa zahtjevima proračunskih korisnika i prioritetima koji prelaze razinu raspoloživih resursa, obveza je načelnika općine da donosi odluke o tomu koje su njegove najvažnije prioritetne politike. U idealnim uvjetima ti prioriteti bi trebali biti usklađeni sa srednjoročnim i dugoročnim društvenim i ekonomskim razvojnim ciljevima općine. Služba za financije i gospodarstvo općine Domaljevac-Šamac srednjoročne prioritete i početna ograničenja potrošnje za proračunske korisnike zasnovala je na objektivnoj analizi raspoloživih prihoda za sljedeće razdoblje, a projekcije rashoda za sljedeće razdoblje bi se trebale uklopiti u navedene projekcije prihoda. Prilikom definiranja početnih gornjih granica rashoda za 2024. godinu nastojalo se postaviti realan okvir ukupne potrošnje, odnosno ograničenja troškova i osiguranje fiskalne discipline proračunskih korisnika.,

Prioriteti općine Domaljevac-Šamac u narednom razdoblju će biti:

1. Realizacija kapitalnih infrastrukturnih projekata
2. Razvoj programa socijalne odgovornosti
3. Unaprjeđenje kvalitete života i sigurnosti građana
4. Razvijanje malog gospodarstva i poljoprivrede

U skladu sa člankom 18. Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 102/13, 9/14 , 13/14, 8/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument će biti objavljen na web stranici općine Domaljevac-Šamac i dostavljen Općinskom vijeću kao informacija.

Općinski načelnik

Stjepan Piljić, prof.